

EL SENYAL HERÀLDIC DE MOLLET DEL VALLÈS

Joan Galtés i Pujol

Els escuts heràldics que han estat col·locats en els edificis notables i públics de la vila o els senyals que apareixen en els segells del municipi, que autentifiquen els documents a través de les èpoques, tenen una funció semiològica important, com a signes de reconeixement i de representació. Són, per tant, dignes de consideració i d'estudi, en auxili de la nostra història local, perquè l'expressió simbòlica més antiga i la més persistent d'aquesta població és la representació heràldica. De fet Mollet ha vist canviar, amb el pas del temps, la seva organització i el seu règim polític, com també ha canviat el seu aspecte i el seu caràcter. Però el senyal del poble ha restat sempre fidel a ell mateix i constant.

El senyal heràldic de Mollet consistia senzillament en un *moll* (peix de la mena dels múl·lids), posat en un escut o en un segell. Es començà a usar aquest senyal probablement a la segona meitat del segle XIV, quan Mollet es consolidà més fortament com a municipi i degué aparèixer la necessitat de trobar un signe que el representés. EL senyal del *moll* no prevenia certament de cap llinatge o família, sinó que tenia el caràcter de senyal «parlant», pel paral·lelisme que l'etimologia popular establí entre «Mollet» = «moll».

El *moll* ha perdurat fins als nostres dies com a signe propi de la vila, amb petites variacions degudes, en algun cas, a raons històriques i en altres casos a raons decoratives més o menys encertades o a conceptes heràldics més o menys ben interpretats.

L'escut heràldic de Mollet més antic que podem documentar data de principis del segle XVI i consistia simplement en un *moll* posat en banda sobre el camper d'un escut rectangular de base arrodonida, anomenat quadrilong. Fou esculpit a l'arquitrau del portal gòtic de l'antiga església parroquial, juntament amb l'escut de Barcelona, pel fet que Mollet havia adquirit la condició de *Carrer de Barcelona* a les darreries del segle XIV.

També foren esculpits els escuts de Mollet i de Barcelona, l'any 1591, en una de les quatre gàrgoles del campanar, existents encara avui. En efecte, sota la gàrgola que representa l'evangelista sant Mateu, en forma d'àngel, hi ha el blasó de Mollet, on hi consta el *moll* posat en banda, acompanyat d'una creu *patent*, pròpia de la seu episcopal i de la ciutat de Barcelona, posada al cantó sinistre de l'escut.

El senyal del *moll* figurava, també, en el segell de la batllia reial de Mollet, en aquesta època, tal com consta en un document lliurat per Guerau Ros «batlle dels termes i parròquies de Sant Vicenç de Mollet, Sant Esteve de Parets i Santa Maria de Gallecs», el 28 de febrer de 1545. Es tracta d'un segell rodó (54 mm.) de cera vermella, que té el senyal del *moll* posat sobre el Quatre Pals o barres propis de la jurisdicció sobirana, amb una llegenda al voltant, en la qual només es pot llegir: «SI... CURIE... BAIULI... DE MOLLE... RETS... GAL...». (*Segell de la Curia del Batlle de Mollet, Parets i Gallecs*).

Al segle XVIII fou esculpit un altre blasó, de semblants característiques, a la base d'una columna d'un altar barroc, dins l'església parroquial. Aquest, però, era un escut de tipus ovalat i timbrat amb un capell proveït de cordons i dues borles, segons el costum i la norma de l'heràldica eclesiàstica; sobre el camper hi havia el *moll* posat en banda amb la *creu patent* al cantó sinistre i la *mola*, que és atribut de sant Vicenç, al cantó dret de l'escut. Segons el testimoni dels qui recorden haver-lo vist «in situ», abans de la destrucció de l'església, podem reconstruir-lo així:

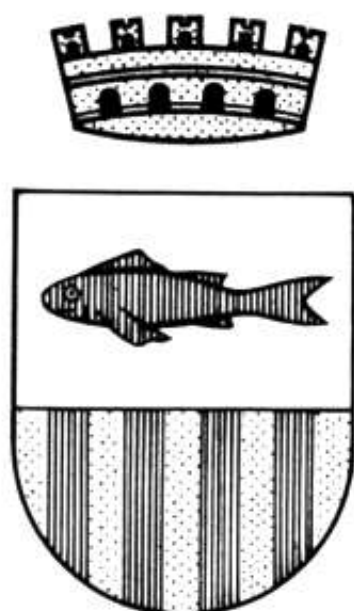

Igualment el segell municipal i el parroquial mantingueren, durant els segles XVIII i XIX, el senyal del *moll* com a símbol. Així figura en un certificat de l'any 1741, lliurat pel Dr. Rafael Albià, rector de la parròquia; és un segell rodó (16 mm.) posat com a empremta sobre hòstia de paper, que té el senyal del *moll* sense llegenda. D'aquesta època coneixem també un segell municipal (rodó de 29 mm.) que té el *moll* amb una llegenda al voltant, que diu: «—SELLO DE S. V. DE MOLLET».

A finals del segle XIX i principis del segle XX, l'Ajuntament emprà un segell ovalat amb el senyal del *moll* nedant sobre aigua i voltat d'un ram de llorer i una palma passats en sautor per la part inferior. I més recentment s'usa un segell que conté l'escut heràldic amb notables desencerts.

El segell eclesiàstic també fou canviat, al segle XIX, per un segell de tipus iconogràfic, amb la imatge de sant Vicenç i una llegenda al voltant que indica que és el propi de la parròquia de Sant Vicenç de Mollet. Des de l'any 1980, però, es torna a usar un segell rodó, amb el senyal del *moll* i els atributs de sant Vicenç: la *mola* i la palma del martiri, d'un estil modern però més d'acord amb la pròpia tradició i amb el caràcter sigil·logràfic.

Pel que fa al blasó, a principis del nostre segle, es donaren un escut quadrilong truncat, amb el *moll* a la part superior i els *quatre pals* del Casal de Barcelona, i per timbre una Corona.

Aquest escut ha sofert diverses variacions fins als nostres dies, no sempre d'acord amb les lleis heràldiques. Això ens permet de fer algunes consideracions que ajudin a establir correctament l'emblema de la vila o reproduir-lo encertadament:

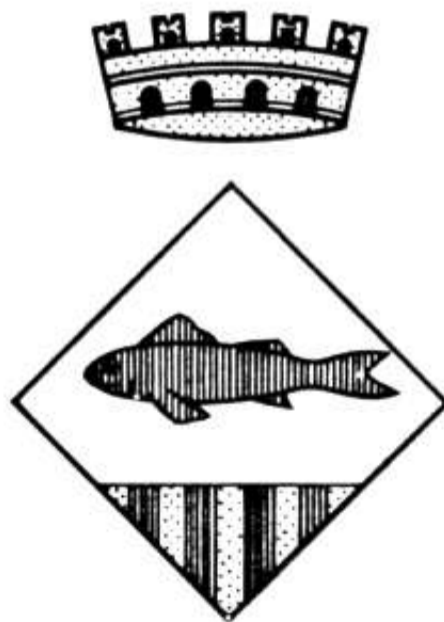
a) És clar i manifest que el senyal propi i constant de Mollet del Vallès és el *moll*, que li dóna el caràcter d'escut «parlant», però posat de manera correcta, és a dir, en direcció al flanc dretre de l'escut (que és l'esquerre del qui mira). El fet de posar el *moll* contornat, és a dir, dirigit vers el flanc sinistre (a la dreta del qui mira) és una probable equivocació dels qui copiaren el que veien en els segells.

b) També es pot mantenir el senyal dels *quatre pals* per rao que Mollet estigué durant segles sota a jurisdicció sobirana (batllia reial). No pas per altres raons, que no contempen les normes de l'heràldica.

d) La corona que s'acostuma a posar per timbre, ha d'ésser una corona mural de vila, no pas una corona de marquès o de duc, com figura en algunes reproduccions actuals.

e) Pel que fa a la forma de l'escut municipal, caldria considerar la recomanació feta per la Societat Catalana de Genealogia, Heràldica i sigil·lografia, així com per l'Institut d'Estudis Catalans, que d'acord amb la Conferència Internacional d'Heràldica, celebrada a Roma el 1958, recomanen un escut caironat per tal d'aconseguir una millor identificació i uniformitat, per comptes de la forma d'escut quadri-long, que és més pròpia dels llinatges.

Per consegüent, seguint la pròpia tradició i atenent el criteri de l'insigne heraldista Armand de Fluvià, el podem descriure i proposar així: *Escut = d'argent, un moll nedant de gules; peu d'or, quatre pals de gules. Per timbre una corona mural de vila.*

FONTS I BIBLIOGRAFIA

Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, *Col·lecció Sigil·logràfica catalana: Mollet del Vallès*.

Arxiu parroquial de Mollet, *Documentació diversa*, I i fotografies.

MANUEL BASSA, *Els escuts heràldics del pobles de Catalunya*.

FRANCESC CARRERAS CANDI, *Geografia General de Catalunya*, Barcelona.

FERRAN DE SEGARRA, *Sigil·lografia catalana*, II, n.º 494 i 1.303.